

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
OGNIOCHRON SPÓŁKA AKCYJNA
34-120 ANDRYCHÓW
UL. PRZEMYSŁOWA 42

Na podstawie art. 22b i 22 c ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016 r. (tj. Dz.U z 2024 r. poz. 560), ustala się co następuje:

Spis treści

Preambuła	4
Rozdział I Informacje ogólne	5
§ 1. Objasnienie terminów używanych w dokumencie Standardy ochrony małoletnich.....	5
§ 2. Kontakty do osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary oraz instytucji pomocowych	7
Rozdział II Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich	8
§ 3. Standardy ochrony małoletnich	8
§ 4. Zasady rekrutacji/ doboru pracowników do pełnienia funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu..	9
§ 5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami Pracodawcy a małoletnimi	9
§ 6. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi	10
§ 7. Uwzględnienie sytuacji małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w tym z niepełnosprawnościami	10
§ 8. Upowszechnianie wiedzy o standardach ochrony małoletnich	10
§ 9. Obowiązki osób odpowiedzialnych za wprowadzenie Standardów ochrony małoletnich i realizację Standardów.....	11
Rozdział III Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego	12
§ 10. Kwalifikacja zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich	12
§ 11. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego.....	13
§ 12. Postępowanie w przypadku zagrożenia zdrowia i życia	14
§ 13. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez Pracownika	14
§ 14. Podejrzenie krzywdzenia przez opiekuna prawnego małoletniego.....	14
§ 15. Podejrzenie krzywdzenia rówieśniczego	15
§ 16. Plan wsparcia.....	16
Rozdział IV Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu	16
§ 17. Zagrożenia związane z dostępem małoletniego do Internetu	16
§ 18. Działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pointerwencyjny.....	17
§ 19. Działania wobec uczestników zdarzenia.....	18
§ 20. Podejmowanie działań naprawczych	18
Rozdział V Monitoring.....	18
§ 21. Cykliczne działania	18
Rozdział VII Przepisy końcowe	19
Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A.....	1
Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A.....	1
Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A.....	2
Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A.....	3
Załącznik nr 5 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A.....	5
Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A.....	6

Załącznik nr 7 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A	10
Załącznik nr 8 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A	13
Załącznik nr 9 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A	17
Proces wdrożenia procedury reagowania	17
Załącznik nr 10 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A	19
Załącznik nr 11 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A	20
Gdzie skierować opiekuna potrzebującego wsparcia dla siebie i małoletniego?	20
Załącznik nr 12 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A	22
Załącznik nr 13 – Wzór ankiety dotyczącej znajomości i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich.	24

Preambuła

Standardy ochrony małoletnich stanowią realizację obowiązku prawnego wprowadzonego ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – Dz. U. z 2024 r. poz. 560) we wszystkich podmiotach prowadzących działalność edukacyjną. Za działalność edukacyjną uznaje się również oferowanie praktycznej nauki zawodu

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników w zakładzie pracy jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik OGNIOCHRON S.A traktuje osobę małoletnią z szacunkiem oraz uwzględnia jej potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa i zgodnie z przepisami wewnętrznymi danej szkoły oraz swoimi kompetencjami.

Rozdział I Informacje ogólne

§ 1. Objasnienie terminów używanych w dokumencie Standardy ochrony małoletnich

1. **Pracodawca** – OGNIOCHRON S.A. z siedzibą w Andrychowie, ul. Przemysłowa 42, 34-120 Andrychów, KRS: 0000084681, NIP: 551-20-57-431, REGON: 070909888, BDO: 000031485.
2. **Pracownik** – każda osoba zatrudniona u Pracodawcy na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej odpłatnej bądź nieodpłatnej, a także wykonująca działalność na rzecz pracodawcy, np. osoba współpracująca, praktykant, wolontariusz, stażysta z wyłączeniem małoletniego.
3. **Dyrektor Szkoły** – dyrektor szkoły, której uczeń realizuje praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski u Pracodawcy zgodnie z przepisami prawa oświatowego.
4. **Małoletni/Praktykant** – każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia lub jest uczniem szkoły¹, która realizuje praktyczną naukę zawodu na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu lub umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego lub staż uczniowski, o którym mowa w art. 121 a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), na podstawie umowy o staż uczniowski.
5. **Opiekun prawny** – oznacza przedstawiciela ustawowego małoletniego: rodzica² albo opiekuna³; rodzica zastępczego⁴; opiekuna tymczasowego (czyli osobę upoważnioną do reprezentowania małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych)⁵.
6. **Zgoda opiekuna** – zgoda oznacza co do zasady zgodę jednego z opiekunów prawnych w przypadku zwykłych, bieżących spraw życia małoletniego oraz zgodę obojga rodziców/opiekunów prawnych w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu.
7. **Opiekun praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego** – opiekun wyznaczony przez Pracodawcę do prowadzenia pod kierunkiem tej osoby praktyk zawodowych lub stażu uczniowskiego.
8. **Krzywdzenie małoletniego** to każde zachowanie względem małoletniego, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniedbanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych małoletniego i zakłóceniem jego rozwoju.
9. Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:
  - 1) **Przemoc fizyczna wobec małoletniego.** Jest to działanie bądź zaniechanie, wskutek którego małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za małoletniego, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemoc fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.
  - 2) **Przemoc psychiczna wobec małoletniego.** Jest to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a osobą za niego odpowiedzialną lub osobą, której małoletni ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:

¹ Za każdym razem, gdy w dokumencie pojawia się określenie „małoletni” oznacza ono również osobę pełnoletnią kontynuującą naukę w branżowej szkole I stopnia lub technikum. W przypadku uczniów pełnoletnich zgoda opiekuna dziecka przewidziana niniejszym dokumentem nie ma zastosowania, chyba, że co innego wynika z przepisów powszechnie obowiązujących.

² W rozumieniu art. 98 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809), dalej jako „Kodeks rodzinny i opiekuńczy”.

³ W rozumieniu art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

⁴ W rozumieniu Art. 112¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

⁵ W rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.).

- a) niedostępność emocjonalną,
- b) zaniedbywanie emocjonalne,
- c) relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- d) nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim,
- e) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności małoletniego,
- f) niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między małoletnim a osobą odpowiedzialną,
- g) nieodpowiednią socjalizację, demoralizację,
- h) sytuacje, w których małoletni jest świadkiem przemocy

- 3) Przemoc seksualna wobec małoletniego (wykorzystywanie seksualne małoletniego).** Jest to angażowanie małoletniego przez osobę dorosłą lub innego małoletniego w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji, gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku małoletniego, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania małoletniego, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategie nieseksualnego uwodzenia małoletniego z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie małoletniego, zmuszanie małoletniego do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z małoletnim przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku małoletnich mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inny małoletni) a wykorzystywanym (małoletnim) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego małoletnich zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności małoletniego na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego.
- 4) Zaniedbywanie małoletniego.** Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb małoletniego. Może przyjmować formę nierespektowania praw małoletniego, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania małoletniego dochodzi w relacjach małoletniego z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.
- 5) Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, *bullying*). Przemoc rówieśnicza ma miejsce, gdy małoletni doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:
- a) przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
  - b) przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
  - c) przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
  - d) przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów)
  - e) cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
  - f) wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,

- g) przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.
10. **Koordynator bezpieczeństwa w Internecie** – wyznaczony przez Pracodawcę, pracownik odpowiedzialny za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez małoletniego z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu na terenie zakładu pracy. W przypadku nieobecności wyznaczonego pracownika, inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
11. **Koordynator ds. Standardów Ochrony Dzieci (Koordynator ds. SOD)** – wyznaczony przez Pracodawcę pracownik sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem u Pracodawcy standardów ochrony małoletnich, odpowiadający za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu, podejmowanie interwencji u Pracodawcy przed właściwymi organami lub instytucjami i opracowanie planu wsparcia **małoletniemu** po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania. W przypadku nieobecności wyznaczonego przez Pracodawcę pracownika, inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
12. **Rejestr interwencji** – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, której wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów Ochrony.
13. **Standardy Ochrony** – niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich OGNICHRON S.A wraz załącznikami.
14. **Dane osobowe małoletniego** – minimalny zakres informacji umożliwiający identyfikację małoletniego.
15. **Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom**- ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016 r. (tj. Dz.U z 2024 r. poz. 560),

§ 2. Kontakty do osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary oraz instytucji pomocowych

1. Pracodawca wyznacza następujące osoby do pełnienia wyznaczonych w standardach funkcji:

Lp.	Obszar odpowiedzialności	Funkcja	Przypisane Stanowisko	Dane kontaktowe
1.	Przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich i monitorowanie przestrzegania standardów ochrony małoletnich	Koordynator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Specjalista ds. HR	a.rudek@ogniochron.eu +48 534 154 421
2.	Zapewnienie bezpiecznego korzystania z Internetu	Koordynator bezpieczeństwa w Internecie	Kierownik Działu IT	b.westwalewicz@ogniochron.eu +48 664 736 184
3.	Przyjmowanie zgłoszeń	Koordynator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Specjalista ds. HR	a.rudek@ogniochron.eu +48 534 154 421
4.	Uruchamianie i prowadzenie interwencji	Koordynator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Specjalista ds. HR	a.rudek@ogniochron.eu +48 534 154 421

5.	Koordynacja wsparcia udzielanego małoletniemu	Koordynator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Specjalista ds. HR	a.rudek@ogniochro.n.eu +48 534 154 421
----	---	---	--------------------	---

2. Pracodawca, w zakresie ochrony małoletnich, ściśle współpracuje ze szkołą, w której małoletni realizuje kształcenie zawodowe. Zasady współpracy ze szkołą określa każdorazowo odpowiednia umowa dotycząca praktycznej nauki zawodu. W umowie takiej wskazuje się dane kontaktowe w przypadku potrzeby podjęcia interwencji zgodnie z niniejszymi Standardami Ochrony, w tym dane kontaktowe do psychologa/pedagoga szkolnego odpowiedzialnego za koordynację standardów ochrony małoletnich w szkole, w której małoletni realizuje szkolenie zawodowe.
3. Pracodawca w zakresie działań związanych z ochroną małoletnich może współpracować z:
- 1) Placówkami ochrony zdrowia,
  - 2) Ośrodkami Pomocy Społecznej,
  - 3) Poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
  - 4) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
  - 5) Policją,
  - 6) Sądem Rejonowym Wydział Rodzinny
- których dane kontaktowe znajdują się w załączniku nr 2
4. Pracodawca informuje przebywających w jego zakładzie małoletnich o pomocy:
- 1) Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - 2) Rzecznika Praw Dziecka, w tym prowadzonego przez niego telefonu zaufania 800 12 12 12,
  - 3) Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111,
- poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń informacji zgodnie z załącznikiem nr 3, a w razie potrzeby nawiązuje współpracę z ww. podmiotami.

Rozdział II Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

§ 3. Standardy ochrony małoletnich

1. Pracodawca podejmuje działania zapobiegające krzywdzeniu małoletnich, w szczególności przez:
  - 1) ustanowienie zasad reagowania na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia;
  - 2) ustanowienie zasad bezpiecznej rekrutacji pracowników;
  - 3) zapewnienie odpowiedniego przygotowania pracowników pełniących funkcję opiekunów praktyk zawodowych/staży uczniowskich poprzez np. szkolenia, instruktaż, webinaria, e-learning;
  - 4) ustalenie zakresów odpowiedzialności pracowników;
  - 5) ustalenie zasad bezpiecznych relacji między pracownikami a małoletnimi oraz między samymi małoletnimi.
2. Pracownicy pełniący funkcję opiekunów praktyk zawodowych/staży uczniowskich posiadają przynajmniej podstawową wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich, a w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na ich występowanie.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, opiekun praktyk zawodowych/staży uczniowskiego zgłasza ten fakt Koordynatorowi ds. SOD. Koordynator ds. SOD po przyjęciu zgłoszenia kontaktuje się z osobą wyznaczoną z ramienia szkoły, o której mowa w §2 ust. 2 Standardów Ochrony. Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą może podjąć rozmowę z opiekunami prawnymi małoletniego, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia, motywując ich do szukania pomocy w

innych instytucjach/podmiotach działających na rzecz małoletnich. Podjęte kroki należy udokumentować zgodnie z Wytocznymi dot. dokumentowania praktyk zawodowych i zgłoszeń na podstawie Standardów Ochrony Małoletnich.

4. Pracownicy mają na uwadze sytuację i dobrostan małoletnich.

§ 4. Zasady rekrutacji/ doboru pracowników do pełnienia funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu

1. Przed powierzeniem pracownikowi funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego Pracodawca dokłada szczególnej staranności w zakresie przygotowania tej osoby do pełnienia ww. funkcji i pracy z małoletnimi.
2. Przed powierzeniem pracownikowi funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu Pracodawca ma obowiązek zrealizować obowiązki dotyczące sprawdzenia informacji dotyczących karalności danej osoby, wynikające z art. 21 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom, w tym sprawdzić czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, przed powierzeniem funkcji, o której mowa w ust. 1, przedkłada Pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV Kodeksu karnego (przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz inne informacje wymagane przepisami art. 21 ust. 3 – 8 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom
4. Osoba, której powierzono funkcję opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego zobowiązania jest złożyć także następujące oświadczenia:
  - a) oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania oraz oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązaniu do przestrzegania Zasad bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi – Załącznik nr 4;
  - b) oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska – Załącznik nr 5;
5. Brak przedłożenia dokumentów wskazanych w niniejszym paragrafie i/lub brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego w ust. 4 uniemożliwi powierzenie takiej osobie funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego / nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy) na stanowisko, które przewiduje możliwość powierzenia funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego.
6. Dokumenty zgromadzone przez Pracodawcę na podstawie nie niniejszego paragrafu przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub w innej dokumentacji dotyczącej pracownika.

§ 5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami Pracodawcy a małoletnimi

1. Pracownik zna i stosuje ustalone u Pracodawcy zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi.
2. Znajomość i zaakceptowanie zasad jest potwierdzone przez każdego pracownika.
3. Naczelną zasadą wszelkich czynności podejmowanych przez każdego pracownika jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.
4. Pracownik traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność, potrzeby i prawo do prywatności.
5. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.

6. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym lub intymnym.
7. Niedopuszczalne jest utrwalanie wizerunku małoletniego (np. filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika.
8. Każdy kontakt z małoletnim jest jawny oraz wynika z realizacji zadań i działań służbowych.
9. Niedopuszczalne jest utrzymywanie kontaktów opartych na udzielaniu gratyfikacji finansowej lub materialnej wynikających z wykorzystywania przewagi fizycznej, stosunku władzy bądź zależności małoletniego, a których intencją jest satysfakcja lub spełnienie potrzeb pracownika.
10. Należy zwracać uwagę, aby każdy komunikat, działanie bądź czynność podejmowana wobec małoletniego były adekwatne do sytuacji, do stopnia jego rozwoju i indywidualnych możliwości psychofizycznych, bezpieczne, uzasadnione i nie skutkowały nierównym traktowaniem małoletniego w stosunku do innych małoletnich, w tym jego faworyzowaniem.
11. Ogólne zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują każdego pracownika, a także każdą osobę mającą kontakt z małoletnimi u Pracodawcy, jeśli kontakt ten odbywa się na terenie pracodawcy.
12. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji stanowi Załącznik 6 do Standardów Ochrony.

§ 6. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi

1. Opiekun praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego/ zna i monitoruje stosowanie zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi ustalonych u Pracodawcy.
2. Treść zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi najlepiej wypracować z udziałem małoletnich i z uwzględnieniem specyfiki Pracodawcy oraz potrzeb małoletnich.
3. Małoletni realizujący na terenie Pracodawcy praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski znają i stosują zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.
4. Treść zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi może być zmieniana w każdym momencie na wniosek małoletnich i zawsze z ich udziałem.
5. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi stanowi Załącznik nr 7 do niniejszych Standardów Ochrony.

§ 7. Uwzględnienie sytuacji małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w tym z niepełnosprawnościami⁶

1. Jeśli u Pracodawcy jest realizowana praktyczna nauka zawodu lub staż uczniowski przez małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, Pracodawca dostosuje niniejsze Standardy, kierując się zaleceniami przekazanymi przez dyrektora szkoły wynikającymi z orzeczeń i opinii wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym specjalistyczne oraz lekarza medycyny pracy.

§ 8. Upowszechnianie wiedzy o standardach ochrony małoletnich

1. Pracownicy uczestniczą przynajmniej w podstawowym szkoleniu w zakresie ochrony małoletnich. W tym celu Pracodawca może skorzystać z gotowych rozwiązań w tym zakresie.

---

⁶ art. 68 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).

2. Powyższe działania upowszechniające dotyczą w szczególności:
  - 1) standardów ochrony małoletnich (obowiązujące zasady i procedury);
  - 2) poszerzania umiejętności w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich (przykładowe czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia opracowano w załączniku nr 8 do Standardów);
  - 3) przeciwdziałania przemocy, w tym podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
3. Należy zadbać, by małoletni wiedzieli, że mają prawo i możliwość rozmowy z opiekunem praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego, Koordynatorem ds. SOD, która podejmie działania, aby udzielić danemu małoletniemu wsparcia z zachowaniem szacunku do ich prywatności, jeżeli:
  - 1) mają jakikolwiek problem, obawiają się lub doznają przemocy, w tym doświadczyli zachowania łamiącego zasady bezpiecznych relacji ze strony pracownika, innego małoletniego, opiekuna prawnego małoletniego, innej osoby bliskiej, lub jakiegokolwiek osoby;
  - 2) były świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań, w tym wskazanych w zasadach bezpiecznych relacji wobec innego małoletniego ze strony pracowników pracodawcy, innego małoletniego, opiekuna prawnego małoletniego, innej osoby bliskiej, lub jakiegokolwiek osoby.

§ 9. Obowiązki osób odpowiedzialnych za wprowadzenie Standardów ochrony małoletnich i realizację Standardów

1. Obowiązkiem Pracodawcy jest:
  - 1) dbanie o tworzenie bezpiecznego środowiska w zakładzie pracy;
  - 2) wyznaczenie osoby/osób odpowiedzialnych za:
    - a) standardy ochrony małoletnich,
    - b) bezpieczeństwo w Internecie,
    - c) przyjmowanie zgłoszeń,
    - d) prowadzenie interwencji,
    - e) udzielanie wsparcia małoletniemu.
  - 3) delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją Standardów Ochrony małoletnich.
2. Pracodawca odrębnym zarządzeniem wyznacza **Koordinatora ds. Standardów Ochrony Dzieci i Koordinatora bezpieczeństwa w Internecie**.
3. Do obowiązków **Koordinatora ds. Standardów Ochrony Dzieci** należy:
  - 1) dbałość o udostępnienie Standardów Ochrony Małoletnich na stronie internetowej Pracodawcy oraz na terenie zakładu pracy,
  - 2) przygotowanie pracowników do stosowania Standardów,
  - 3) współpraca z innymi osobami wyznaczonymi w zakresie realizacji Standardów Ochrony,
  - 4) prowadzenie ewidencji pracowników, którzy zapoznali się z Standardami Ochrony przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w Standardach,
  - 5) monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w Standardach Ochrony, planowanie ewaluacji Standardów z udziałem pracodawców, pracowników i małoletnich i ich aktualizacja.
  - 6) przyjmowanie zgłoszeń o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra małoletniego;
  - 7) przyjmowanie zgłoszeń o ujawnieniu symptomów krzywdzenia małoletniego lub krzywdzeniu małoletniego; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego;

- 8) przekazanie zgłoszeń Pracodawcy i dyrektorowi szkoły i współpraca w tym zakresie ze szkołą, w której mały realizuje kształcenie zawodowe lub gdy bezpośrednio zagrożone jest zdrowie lub życie małego - niezwłoczne poinformowanie Policji;
  - 9) zainicjowanie interwencji zgodnie z opisanymi poniżej procedurami i monitorowanie współpracy ze szkołą macierzystą;
  - 10) dokumentowanie zgłoszeń, ich weryfikacja oraz informowanie Pracodawcy o wynikach poczynionych ustaleń w tym prowadzenie rejestru interwencji, zgodnie z Wytycznymi dot. dokumentowania praktyk zawodowych i zgłoszeń na podstawie Standardów Ochrony Małych;
  - 11) współpraca z dyrekcją szkoły, opiekunem prawnym małego i innymi podmiotami;
  - 12) wsparcie małego według poniższych zasad:
    - a) zadbanie o bezpieczeństwo małego, np. odizolowanie sprawców krzywdzenia,
    - b) zadbanie o dobrostan małego i zajęcie się jego bieżącymi potrzebami (w tym zadbanie o podstawowe potrzeby fizjologiczne),
    - c) okazanie małemu życzliwości, zaufania, zainteresowania jego samopoczuciem i wsparcia w powrocie do aktywności.
  - 13) informowanie o instytucjach oferujących wsparcie, poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, interwencje dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych (będą to instytucje takie jak m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ośrodki pomocy społecznej czy lokalne organizacje pozarządowe);
3. Do obowiązków Koordynator **bezpieczeństwa w Internecie** należy:
- a) opracowanie regulaminu wewnętrznego dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu (dalej: Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu) do zapoznania w formie fizycznej, na stronie pracodawcy i jego akceptacja w momencie podłączania urządzenia do sieci;
  - b) przedstawienie Zasad bezpiecznego korzystania z Internetu małemu, i Pracownikom oraz informowanie w przypadku jakichkolwiek aktualizacji ww. regulaminu.
  - c) Zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania z Internetu na urządzeniach Pracodawcy poprzez:
    - i. ustalenie zakresu blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich do wieku,;
    - ii. instalację oraz regularną aktualizację oprogramowania blokującego dostęp do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich do wieku małych oraz aktualizację systemu operacyjnego urządzeń,
    - iii. ewaluację (co najmniej raz na rok) czy oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące i ustalony zakres jest adekwatny do potrzeb małych oraz zmieniającego się otoczenia Internetu,
    - iv. sprawdzenie czy na urządzeniach Pracodawcy nie znajdują się treści nielegalne, szkodliwe i nieodpowiednie do wieku małych.

Rozdział III Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małego

§ 10. Kwalifikacja zagrożenia bezpieczeństwa małych

1. Zagrożenie bezpieczeństwa małych może przybierać różne formy i przebiegać z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich:
  - a) Podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletnich (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad małoletnim),
  - b) podejrzenie innej formy krzywdzenia niebędącej przestępstwem, takiej jak np. przemoc domowa niespełniająca znamion przestępstwa znęcania, krzyk, poniżanie, wyśmiewanie, presja i wymagania przekraczające możliwości małoletniego,
  - c) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małoletniego (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę małoletniego przez:
  - a) osoby dorosłe (pracownicy, osoby trzecie);
  - b) opiekunów prawnych małoletniego;
  - c) innego małoletniego.
4. Procedury interwencji sformułowano tak, by wspierać pracowników w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
5. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
6. W przypadku wątpliwości, jak postąpić, Koordynator ds. SOD może skontaktować się ze specjalistami Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę pod numerem 800 100 100.
7. Koordynator ds. SOD informuje szkołę, która kieruje na praktyki małoletniego o podejmowanej interwencji.
8. W przypadku podejrzenia wykorzystania seksualnego małoletniego poniżej 15. roku życia, istnieje prawny obowiązek zgłoszenia podejrzenia na Policję lub do prokuratury. W przypadku niedopełnienia obowiązku istnieje zagrożenie karą pozbawienia wolności do lat 3. W przypadku pozostałych przestępstw na wszystkich spoczywa społeczny obowiązek dokonania zgłoszenia.
9. Procedura postępowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony małoletniego stanowi załącznik nr 9.

§ 11. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez małoletniego lub jego opiekuna prawnego, Pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej Koordynatorowi ds. SOD. Notatka może zostać sporządzona na piśmie lub przestana za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: a.rudek@ogniochron.eu
2. Koordynator ds. SOD niezwłocznie powiadamia Pracodawcę o przyjęciu zgłoszenia i rozpoczęciu adekwatnej do zgłoszenia interwencji.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Koordynatora ds. SOD, wówczas interwencja jest prowadzona przez Zarząd Pracodawcy.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Zarządu Pracodawcy, a nie została wyznaczona inna osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
5. Do udziału w interwencji można dopuścić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów ze szkoły, do której uczęszcza uczeń odbywający praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski.
6. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 10 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez zakład pracy.

7. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
8. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 12. Postępowanie w przypadku zagrożenia zdrowia i życia

W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe, ośrodek pomocy społecznej), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie sporządza notatkę służbową i przekazuje ją Koordynatorowi ds. SOD, która odpowiada za dalszy tok interwencji, zgodnie z procedurami opisanymi w Standardach.

§ 13. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez Pracownika

1. W przypadku, gdy zgłoszono podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez pracownika Koordynator ds. SOD niezwłocznie informuje Pracodawcę.
2. Koordynator ds. SOD przeprowadza rozmowy: z małoletnim, innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu, w tym z jego opiekunami prawnymi. Koordynator ds. SOD stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji. Podczas spotkania opiekunom prawnym małoletniego przekazywane są informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. Pracodawca wraz z Koordynatorem ds. SOD organizuje spotkanie z Pracownikiem, którego dotyczy zgłoszenie celem wyjaśnienia sytuacji. Ustalenia są zapisywane w karcie interwencji.
4. Do czasu wyjaśnienia sprawy, pracownik podejrzewany o krzywdzenie małoletniego, będące czynem zabronionym w rozumieniu prawa polskiego, zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu nie tylko z pokrzywdzonym, ale także z pozostałymi małoletnimi.
5. W przypadku podejrzenia przestępstwa, Pracodawca dokonuje zgłoszenia na Policję lub prokuraturę. W pozostałych sytuacjach Pracodawca podejmuje działania dyscyplinarne zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w zakładzie pracy.
6. W przypadku gdy pracownik dopuścił się wobec małoletniego krzywdzenia niebędącego przestępstwem (np. krzyk, wykluczanie, poniżanie), Koordynator ds. SOD powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie małoletniego oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności małoletniego, należy rozważyć wdrożenie właściwych procedur dyscyplinarnych w tym rozwiązanie umowy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby.

§ 14. Podejrzenie krzywdzenia przez opiekuna prawnego małoletniego

1. W przypadku, gdy zgłoszone zostało krzywdzenie małoletniego przez jego opiekuna prawnego, Koordynator ds. SOD kontaktuje się z osobą wyznaczoną z ramienia szkoły, o której mowa w §2 ust. 2 Standardów Ochrony. Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą może przeprowadzić

rozmowę z małoletnim oraz/lub z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej małoletniego. W rozmowie można ustalić przebieg zdarzenia. Wszelkie ustalenia są spisywane w karcie interwencji.

2. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo Koordynator ds. SOD sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo Policji lub prokuratury.
3. W przypadku, gdy małoletni doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony opiekunów prawnych lub innych domowników:
  - a) gdy zachowanie wobec małoletniego spełnia znamiona przemocy domowej⁷ należy poinformować właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego ośrodek pomocy społecznej, który może wszcząć procedurę Niebieskiej Karty;
  - b) gdy zachowanie nie nosi znamion przemocy domowej, a małoletni doświadcza np. zaniedbania albo gdy relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację rodziny.
4. Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą może zorganizować spotkanie/a z małoletnim członkiem rodziny, niebędącym sprawcą krzywdzenia, podczas którego przekaze informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

§ 15. Podejrzenie krzywdzenia rówieśniczego

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego przebywającego w zakładzie pracy Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą przeprowadza rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami prawnymi, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami prawnymi. Ponadto rozmawia z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji. Dla małoletniego krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
2. Pracodawca każdorazowo korzysta z wsparcia szkoły lub instytucji znajdujących się w obszarze działania Pracodawcy.
3. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzanym o krzywdzenie innego małoletniego sam nie jest krzywdzony przez opiekunów prawnych, innych dorosłych bądź rówieśników. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego małoletniego.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami prawnymi wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
5. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małoletni w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub Policję poprzez stosowne pisemne zawiadomienie.
6. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest małoletni powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę Policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

---

⁷ Definicja przemocy domowej: patrz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.)

§ 16. Plan wsparcia

1. Wobec małoletniego poddanego krzywdzeniu Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą opracowuje indywidualny plan wsparcia, dostosowany do potrzeb małoletniego, możliwości Pracodawcy i w razie konieczności oparty na współpracy z innymi podmiotami w środowisku lokalnym, wymienionymi w § 2 ust. 3 i 4. W tym celu może skontaktować się z personelem szkoły, do której uczęszcza małoletni odbywający praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski. Plan powinien zawierać wskazania dotyczące działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym:
  - a) sposoby odizolowania go od osób podejrzewanych o krzywdzenie i możliwość swobodnego funkcjonowania,
  - b) ofertę wsparcia możliwego do uzyskania, także w innych instytucjach,
  - c) skierowania małoletniego do innej placówki, jeżeli istnieje taka potrzeba.

Listę miejsc, gdzie skierować opiekuna prawnego dziecka potrzebującego wsparcia dla siebie i dziecka stanowi Załącznik nr 2 i 3. Opis poszczególnych instytucji stanowi załącznik nr 11.

2. Plan wsparcia powinien być opracowany z opiekunami prawnymi małoletniego i omówiony z małoletnim. W przypadku, gdy opiekun prawny jest osobą krzywdzącą, wówczas plan należy opracować w porozumieniu z niekrzywdzącym opiekunem prawnym małoletniego.
3. Dostosowany do potrzeb małoletniego i możliwości pracodawcy plan wsparcia należy opracować wobec małoletnich będących świadkami krzywdzenia.

Rozdział IV Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

§ 17. Zagrożenia związane z dostępem małoletniego do Internetu

1. Pracodawca, w przypadku umożliwienia małoletniemu dostępu do Internetu jest zobowiązany podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Za zagrożenia związane z użytkowaniem przez małoletnich Internetu i mediów elektronicznych uznaje się:
  - a) dostęp do treści nielegalnych, m.in. materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie małoletnich, materiały przedstawiające twardą pornografię, treści propagujące rasizm i ksenofobię, inne nielegalne treści skierowane przeciwko bezpieczeństwu małoletnich, na przykład: propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępnej albo rozpowszechnianie bez jej zgody, treści pornograficzne udostępniane małoletnim, uwodzenie małoletniego poniżej 15 r.ż. przez Internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „sextortion”).
  - b) dostęp do treści szkodliwych i nieodpowiednich, do których zaliczane są m.in.
    - i. treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne,
    - ii. treści prezentujące drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt,
    - iii. treści nawołujące do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, głodzenia się, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.),
    - iv. treści nawołujące do przemocy, przestępczości, radykalizacji (również sekty) i ekstremizmu,
    - v. patostreamy,
    - vi. treści dyskryminacyjne

- vii. treści pornograficzne, etc.
  - c) dostęp do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online, skutkujących m.in. presją rówieśniczą, cyberprzemocą, groomingiem, szantażem na tle seksualnym, aktywnością seksualną jako źródłem dochodu osób nieletnich, hazardem online, dostępem do reklamy niedostosowanej do wieku, dostępem do mediów społecznościowych niedostosowanych do wieku,
  - d) dostęp do szkodliwych i ryzykownych zachowań skutkujących m.in. podejmowaniem wyzwania online, sekstingiem, wywieraniem presji, stosowaniem przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
3. Pracodawca, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu za pomocą własnej sieci wifi (lub w inny sposób), podejmuje działania, których celem jest zablokowanie dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla małoletnich. W tym celu należy:
- a. ustalić zakres zabezpieczenia oraz blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla małoletnich;
  - b. dokonać wyboru konkretnego oprogramowania (w tym np. oprogramowanie antywirusowe, narzędzia ochrony rodzicielskiej monitorowania aktywności użytkowników itp.);
  - c. zainstalować oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące;
  - d. dokonywać bieżącej aktualizacji oprogramowania, o którym mowa w pkt 3;
  - e. przed dopuszczeniem urządzeń osobistych do sieci wifi Pracodawcy, ustanowić sieć zamkniętą z hasłem oraz konieczność akceptacji regulaminu przed przyłączeniem urządzenia.
4. Warunkiem dopuszczenia małoletniego do korzystania z urządzeń Pracodawcy jest zapoznanie się przez małoletniego z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu, stanowiącymi załącznik nr 12 do niniejszych Standardów. Dokłada się starań, aby proces zapoznania był efektywny i odpowiadał potrzebom małoletnich.

§ 18. Działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring po interwencyjny

1. W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo małoletnich związanych z korzystaniem z Internetu należy podjąć następujące działania:
- a) każde zgłoszenie/ przypadek ujawnienia treści szkodliwych lub nieodpowiednich powinno zostać zarejestrowane, przeanalizowane oraz odpowiednio udokumentowane. W analizie zdarzenia powinien znaleźć się dokładny opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących i/lub podjętych działań w celu identyfikacji sprawcy oraz materiały dokumentujące zdarzenie. Zabezpieczenie tych dowodów powinno się odbywać z poszanowaniem praw małoletniego, w tym jego prawa do prywatności.
  - b) dowody powinny zostać zabezpieczone i opisane (data otrzymania, treść wiadomości, dane nadawcy tj. nazwa użytkownika, adres email, adres strony WWW). Jeśli zebrane dowody wskazują na naruszenie prawa należy niezwłocznie powiadomić Policję i przekazać jej cały zgromadzony materiał dowodowy.
  - c) po zdarzeniu należy prowadzić regularny monitoring po interwencyjny sprawdzając sytuację i potrzeby małoletnich uczestniczących w incydencie i/lub osoby nim pokrzywdzone.

§ 19. Działania wobec uczestników zdarzenia

1. Działania wobec uczestników zdarzenia powinny być skierowane zarówno do osób pokrzywdzonych, sprawców oraz świadków zdarzenia. Niektóre formy mogą dotyczyć pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań wychowawczych i/lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Należy pamiętać, że podejmowane działania dotyczą w większości przypadków osób małoletnich, więc stroną uczestniczącą jest w każdym przypadku także opiekun prawny małoletniego.
2. Podejmowane przez Pracodawcę działania powinny być zaplanowane, stopniowe, dostosowane do sytuacji oraz przebiegać w poniższej kolejności:
  - a) rozmowa z uczestnikiem zdarzenia odpowiednia do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek). Nie należy stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną;
  - b) powiadomienie, we współpracy ze szkołą kierującą na praktyki, opiekunów uczestników zdarzenia oraz informowanie ich o podejmowanych przez Pracodawcę działaniach oraz, jeśli dotyczy, przedstawienie planu wsparcia dla pokrzywdzonego małoletniego.
3. W zależności od sytuacji powiadomienie Policji lub sądu w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego.
4. Otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia, opieka może być zapewniona w innych instytucjach.

§ 20. Podejmowanie działań naprawczych

1. W celu usunięcia z Internetu nielegalnych, kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy, we współpracy ze szkołą kierującą na praktyki, poinformować opiekunów prawnych małoletniego o możliwościach ich usunięcia we współpracy z Dyżurnet.pl oraz w trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany.
2. Należy poinformować pokrzywdzonego małoletniego o przysługującym mu prawie do bycia zapomnianym, wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, które w uzasadnionych przypadkach zapewnia usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą one mogły być wyświetlone przy wpisywaniu jakiegokolwiek frazy.
3. W przypadku udostępnienia materiałów naruszających intymność i prywatność małoletniego, możliwe jest również skorzystanie ze strony <https://stopncii.org/>, czyli Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse. Strona pomaga usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

Rozdział V Monitoring

§ 21. Cykliczne działania

1. Koordynator ds. SOD, raz na 2 lata przeprowadza wśród pracowników ewaluację stanu znajomości i przestrzegania standardów oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 13 do niniejszej Standardów.
2. Osobna ewaluacja stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony małoletnich oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach może być przeprowadzana wśród małoletnich i ich opiekunów.
3. Na podstawie ewaluacji, o której mowa w ust. 1 i 2, oraz oceny zgodności standardów z obowiązującymi przepisami prawnymi, Koordynator ds. SOD, sporządza raport, który następnie przekazuje Pracodawcy.

Część raportu stanowi ocena znajomości standardów przez pracowników, zestawienie zgłaszanych naruszeń standardów ochrony małoletnich oraz propozycje zmian.

4. Pracodawca w terminie jednego miesiąca od otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 3, podejmuje decyzje co do wprowadzenia zmian do standardów ochrony małoletnich i powierza przygotowanie zaktualizowanego dokumentu Koordynatorowi ds. SOD.
5. Jeśli na podstawie raportu zostanie ustalone, że stopień znajomości standardów ochrony małoletnich jest niewystarczający, Koordynator ds. SOD ma obowiązek przeprowadzić szkolenie uzupełniające z zakresu standardów ochrony małoletnich dla pracowników.
6. Pracownicy zostają zapoznani z wnioskami i rekomendacjami zamieszczonymi w raporcie.
7. Pracodawca wprowadza do standardów ochrony małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie standardów.

Rozdział VII Przepisy końcowe

§ 22. Postanowienia końcowe

1. Standardy wprowadzone przez Pracodawcę w sposób przyjęty w zakładzie pracy wchodzi w życie z dniem 21 października 2024 roku.
2. Udostępnienie standardów w wersji pełnej oraz skróconej (zawierającej przynajmniej zasady bezpiecznych relacji oraz informację o osobie odpowiadającej za przyjmowanie zgłoszeń), przeznaczonej dla małoletnich następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez pracowników, małoletnich i ich opiekunów poprzez:
  - a) udostępnienie papierowej wersji dokumentu w siedzibie Pracodawcy/zakładu pracy,
  - b) zamieszczenie na stronie internetowej Pracodawcy/zakładu pracy (<https://www.ogniochron.eu>),
  - c) przekazanie służbowymi drogami komunikacyjnymi wszystkim pracownikom.
3. Podmioty współpracujące, w przypadku, gdy ich działalność obejmuje kontakt z małoletnimi, są zobowiązane do przestrzegania niniejszych Standardów.
4. Załączniki:
  - 1) Załącznik nr 1 - Wzór rejestru interwencji;
  - 2) Załącznik nr 2 – Lista kontaktów do instytucji i organizacji pomocowych działających w otoczeniu Ogniochron S.A;
  - 3) Załącznik nr 3 – Lista kontaktów do ogólnopolskich instytucji i organizacji pomocowych;
  - 4) Załącznik nr 4 – Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania;
  - 5) Załącznik nr 5 – Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska ;
  - 6) Załącznik nr 6 – Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi;
  - 7) Załącznik nr 7 - Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi;
  - 8) Załącznik nr 8 – Katalog czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia małoletnich;
  - 9) Załącznik nr 9 – Procedura postępowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony małoletniego
  - 10) Załącznik nr 10 - Wzór karty interwencji;
  - 11) Załącznik nr 11 – Opis działania poszczególnych instytucji wsparcia
  - 12) Załącznik nr 12 – Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu;
  - 13) Załącznik nr 13 – Wzór ankiety dotyczącej znajomości i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich.

REJESTR UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO (REJESTR INTERWENCJI)

Lp.	Numer sprawy	Rodzaj (zgłoszenie/ ujawnienie)	Data ujawnienia/ zgłoszenia	Osoba zgłaszająca/ ujawniająca	Kategoria osoby podejrzanej o krzywdzenie*	Rodzaju podjętej interwencji**	Data interwencji	Dokumenty wytworzone podczas interwencji***	Podpis osoby dokonującej wpisu

*należy wpisać ogólnie (bez podania danych osobowych), np.: opiekun, członek personelu, inne dziecko, inna osoba

** należy wpisać ogólnie, np.: zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wniosek o wgląd w sytuację rodziny, kontakt ze szkołą kierująca

***m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb/szkoły

W zależności od kategorii osoby podejrzanej o krzywdzenie dokumenty zebrane i wytworzone w związku z podejrzeniem krzywdzenia dziecka załącza się do akt osobowych lub przechowuje wraz z rejestrem. Ewidencję zdarzeń, o ile jest prowadzona w formie papierowej, przechowuje się w odpowiednio zabezpieczonym miejscu, do którego dostęp ma osoba odpowiedzialna za standardy ochrony.

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A

**LISTA KONTAKTÓW DO INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POMOCOWYCH DZIAŁAJĄCYCH W OTOCZENIU
OGNIOCHRON**

Nazwa instytucji/organizacji	Dane adresowe	Dane kontaktowe
Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie	Ul. Starowiejska 22, 34 – 120 Andrychów	ops@opsandrychow.pl tel. 33-875-33-00 tel. 33-843-77-77 (przeciwdziałanie przemocy)
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wadowicach	ul. E. i K. Wojtyłów 16, 34 – 100 Wadowice	Telefon Zaufania przy OIK czynny : 33 873 10 01
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Andrychowie	ul. Metalowców 10, 34 – 120 Andrychów	poradnia@pppandrychow.pl tel: (33) 875 44 02
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach	Ul. Batorego 2a, 34 – 100 Wadowice	pcpr-wadowice@pcpr-wadowice.pl tel. : 33 870 90 10
Komisariat Policji w Andrychowie	Ul. Krakowska 108, 34-120 Andrychów	http://kp-andrychow@wadowice.policja.gov.pl tel. 47 83 27 400
Sąd Rejonowy w Wadowicach	Ul. Żwirki i Wigury 9, 34 – 100 Wadowice	III Wydział Rodzinny i Nieletnich Tel. 33 875 70 30 w3.rodzinny@wadowice.sr.gov.pl

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIOCHRON S.A

LISTA KONTAKTÓW DO OGÓLNOPOLSKICH INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POMOCOWYCH

Nazwa instytucji/organizacji	Dane adresowe	Dane kontaktowe
Rzecznik Praw Dziecka	Ul. Chocimska 6 , 00 – 791 Warszawa	rpd@brpd.gov.pl telefon: (22) 583 66 00 TELEFON ZAUFANIA (24 h): 800 12 12 12
Rzecznik Praw Obywatelskich	Al. Solidarności 77, 00 – 090 Warszawa	biurorzecznika@brpo.gov.pl tel. 800 676 676
<p>TELEFON ZAUFANIA 116 111</p> <p>- telefon działa codziennie – 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę!</p> <p>- rozmowy i korespondencja są poufne. To znaczy, że nikt nie dowie się o tym , o czym rozmawiałaś/eś</p> <p>- w sytuacji zagrożenia Twojego życia lub zdrowia skontaktujemy się z osobami, które zadbają o Twoje bezpieczeństwo</p>		
<p>OGÓLNOPOLSKI TELEFON DLA OSÓB POKRZYWDZONYCH PRZESTĘPSTWEM 48 222 309 900</p> <p>OGÓLNOPOLSKIE POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”</p> <p>800 120 002</p>		

Andrychów, dnia .....

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
„Standardów ochrony małoletnich” OGNIOCHRON S.A”**

Ja, niżej podpisany/a .....(imię i nazwisko) oświadczam, że zapoznałem/łam się ze „Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w OGNIOCHRON S.A i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Andrychów, dnia .....

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
Zasad bezpiecznych relacji pracowników OGNIOCHRON S.A z małoletnimi
i zobowiązaniu do ich przestrzegania**

Ja, niżej podpisany/a .....(imię i nazwisko) oświadczam, że zapoznałem/łam się z Zasadami bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązującymi w OGNIOCHRON S.A i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat

Ja, niżej podpisany/a .....(imię i nazwisko) oświadczam, że:

moim jedynym krajem zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat była Rzeczpospolita Polska

w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałam/em w następujących krajach : .....

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A

Zasady bezpiecznych relacji pracowników OGNIОCHRON S.A z siedzibą w Andrychowie z małoletnimi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.

Pracownik traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.

Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.

Pracownicy, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych pracodawcy oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z małoletnimi, jeśli kontakt ten odbywa się na terenie zakładu pracy pracodawcy i za zgodą pracodawcy. Znajomość i zaakceptowanie zasad jest potwierdzone przez każdego pracownika.

Relacje pracowników z małoletnimi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z małoletnimi

1. W komunikacji z małoletnimi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletnich i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego. W sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich należy reagować stanowczo i zdecydowanie unikając krzyku⁸.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo małoletniego do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników, kiedy prowadzisz aktywności z małoletnimi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z małoletnim sam na sam, zawsze powiadom o tym innych pracowników oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z małoletnim.
8. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

---

⁸ Krzyk, zakładając pozytywne intencje i cel osoby, która krzyczy nie daje gwarancji zatrzymania/uniknięcia niebezpieczeństwa, lecz przeciwnie, może doprowadzić do silnego przestraszenia dziecka i w związku z tym do jego gwałtownej, niekontrolowanej reakcji

9. Zapewnij małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjął pracodawca) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
10. Zwracaj się do małoletniego po imieniu w formie przez niego preferowanej, respektuj jego tożsamość i ekspresję.
11. Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z małoletnim, który tego potrzebuje, uwzględniając możliwości psychofizyczne małoletniego.

Działania z małoletnimi

1. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowane działania, aktywnie ich angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania małoletnich.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji seksualnych lub intymnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrwałać wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich, jeśli pracodawca nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskano zgód opiekunów małoletnich oraz samych małoletnich.
5. Nie wolno Ci proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie zakładu pracy.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani opiekunów małoletniego. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub opiekunów małoletniego, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletniego przez pracownika lub pracownika przez małoletniego, muszą być raportowane pracodawcy. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z małoletnimi

Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.
2. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.

5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, które doświadczyły przemocy i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. Kontakt fizyczny z małoletnim może odbywać się wyłącznie za jego zgodą i zgodnie z jego potrzebą. Przed przytuleniem, aby np. go pocieszyć lub uspokoić, należy zapytać go, czy tego potrzebuje.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy bez wiedzy i zgody pracodawcy oraz opiekunów prawnych małoletnich. Obejmuje to także kontakty z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich opiekunami prawnymi, poza godzinami pracy, są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Komunikacja z małoletnimi przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, prywatne konta mailowe) jest możliwa wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła. Każdorazowo musi być to kontakt jawny.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i opiekunowie prawni małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich.
4. Ograniczenia wskazane w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra małoletniego. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenia bezpieczeństwa małoletniego oraz niezwłocznie sporządzić notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za ochronę małoletnich i pracodawcy.

Kontakty online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać małoletnich, którzy odbywają praktyczną naukę zawodu bądź staż uczniowski, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, małoletni i ich opiekunowie prawni będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z małoletnimi odbywającymi praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Jeżeli dla realizacji celów edukacyjnych komunikujesz się z małoletnimi poprzez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych) zadбай, by dostęp do nich miał również inny pracownik lub opiekun dla zachowania przejrzystości działań. Każdorazowo musi być to kontakt jawny, prowadzony za wiedzą i zgodą pracodawcy i opiekunów małoletnich.

3. W trakcie pracy z małoletnimi wyłącz funkcjonalność bluetooth w osobistym urządzeniu elektronicznym.

Ochrona małoletniego

1. W przypadku pracy z małoletnim, które doświadczyło krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania zachowaj ostrożność i dystans w celu ochrony małoletniego. Zawsze tłumacz małoletniemu granice relacji.
2. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze stwórz małoletniemu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla małoletniego pierwsza i jedyna rozmowa (małoletni może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:
  - a) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się małoletniemu wierzy;
  - b) zapewnić małoletniego że dobrze uczynił, podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
  - c) wyjaśniać małoletniemu, że nie jest winny zaistniałej sytuacji;
  - d) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
  - e) odpowiednio poinformować małoletniego że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo.

Zasady bezpiecznych kontaktów pomiędzy małoletnimi

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi są ważne dla budowania pozytywnych interakcji i tworzenia bezpiecznego środowiska. Każda osoba i każde dziecko ma prawo do równego traktowania i szacunku.

W relacji z innymi dziećmi pamiętaj:

- 1) Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- 2) Każdemu dziecku należy się szacunek i troska o jego dobro.
- 3) Niedopuszczalne jest naruszanie godności innego dziecka, w tym m.in. poprzez poniżanie, wyśmiewanie lub nieszanowanie granic
- 4) Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- 5) Wspieraj swoich rówieśników, zwłaszcza w trudnych sytuacjach.
- 6) Nie wykluczaj rówieśników ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.
- 7) Przestrzegaj zasad dobrej komunikacji pomiędzy małoletnimi
- 8) Zakazane jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie;
- 9) Stosuj prawidłowe sposoby rozwiązywania konfliktów
- 10) Szanuj cudzą własność prywatność i przestrzeń;
- 11) Stosuj zasady równego traktowania, szacunku dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.

❖ Zasady komunikacji między dziećmi

- ✓ Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- ✓ Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- ✓ Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- ✓ Używaj języka pozbawionego agresji, przemocy słownej czy innych szkodliwych form komunikacji.
- ✓ Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- ✓ Stosuj formy grzecznościowe.
- ✓ Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

❖ Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- ✓ Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- ✓ Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- ✓ Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- ✓ Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- ✓ Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

❖ Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

- ✓ Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- ✓ Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.

- ✓ Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- ✓ Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- ✓ Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- ✓ Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- ✓ Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

❖ Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- ✓ Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- ✓ Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- ✓ Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- ✓ Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- ✓ Chroń intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- ✓ Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- ✓ Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- ✓ Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- ✓ Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- ✓ Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- ✓ Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

❖ Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- ✓ Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- ✓ Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- ✓ Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.

- ✓ Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/ustyszysz dla upewnienia się, czy dobrze rozumiałaś/zrozumiałas jej komunikat.
- ✓ Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- ✓ Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- ✓ Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- ✓ Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

WSPARCIE

1. Zgłoś Opiekunowi praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego wszelkie sytuacje, które Ci się nie podobają, sprawy niebezpieczne lub nieodpowiednie.
2. W przypadku, gdy wystąpi sytuacja z udziałem innych małoletnich, w której odczuwasz dyskomfort zgłoś się do Opiekuna praktyk zawodowych lub Koordynatora ds. SOD

Dane kontaktowe Koordynatora ds. SOD : a.rudek@ogniochron.eu

3. Opiekun praktyk zawodowych/Koordynator ds. SOD każdorazowo przyjmuje te zgłoszenia. Ocena zasadności zgłoszenia oraz zakres działań w związku ze zgłoszeniem powinien być podejmowany po przeanalizowaniu okoliczności. Koordynator ds. SOD we współpracy ze szkołą, w której małoletni realizuje kształcenie zawodowe przekazuje wiedzę na temat bezpłatnego wsparcia oferowanego przez różne ośrodki, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
4. W przypadku obserwacji przez pracownika sytuacji konfliktowych między małoletnimi, pracownik ma obowiązek poinformować Opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego oraz obowiązek reagowania adekwatnego do danej sytuacji i wykazania wspierającego podejścia, bez oceniania czy faworyzowania którejś ze stron. Opiekun praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego powinien edukować i uważnie obserwować, a w przypadku zaobserwowania takich sytuacji, podejmować działania mające na celu eliminację tego negatywnego zjawiska.
5. Pracownicy, którzy obserwują u małoletnich zachowania o charakterze dyskryminującym, w szczególności poniżającym lub prześmiewczym, zwłaszcza o charakterze powtarzalnym, informują Koordynatora ds. SOD i postępują według procedur określonych w Standardach.
6. Przypadki, w których wystąpiło naruszenie bezpieczeństwa w relacjach między małoletnimi są dokumentowane w formie pisemnej.

Katalog czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia małoletnich

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

I. Czynniki związane z osobą dziecka:

- dziecko niepełnosprawne fizycznie lub umysłowo;
- dziecko przewlekłe chore somatycznie;
- specyficzne cechy zachowania dziecka (nadpobudliwość, trudności z jedzeniem, trudności ze snem, moczenie, zanieczyszczanie się);
- nawykowy szacunek dziecka do osób dorosłych;
- naturalne potrzeby dziecka (bliskości, ciepła, akceptacji, uwagi, troski, zaufania);
- naturalna seksualność dziecka
- wiek dziecka i naturalna ciekawość poznawcza;
- brak wiedzy i możliwości obiektywnej oceny zachowań osób dorosłych;
- dziecko przedwcześnie urodzone i/lub z niską masą urodzeniową;
- dzieci z ciąży mnogiej;
- dziecko odseparowane od matki tuż po urodzeniu;
- dziecko urodzone po upływie mniej niż 18 miesięcy od ostatniego porodu;
- dziecko urodzone po śmierci poprzedniego dziecka.

II. Czynniki wynikające ze struktury i funkcjonowanie rodziny:

- sytuacje kryzysowe w rodzinie (naturalne i losowe)
- głębokie konflikty małżeńskie lub rodzinne;
- klimat agresji;
- zaburzenia więzi uczuciowej i seksualnej;
- choroba psychiczna lub zaburzenia emocjonalne w rodzinie;
- zakłócenia komunikacji wewnątrzrodzinnej;
- zakłócenia w zakresie ról pełnionych przez poszczególnych członków rodziny;
- posiadanie dzieci z różnych związków;
- posiadanie dzieci przysposobionych;
- znaczna różnica wieku między rodzicami/opiekunami dziecka;
- niekorzystna sytuacja ekonomiczno-bytowa;
- wielodzietność; - związki nieformalne;
- związki mieszane etnicznie i kulturowo;
- samotne rodzicielstwo.

III. Czynniki wynikające z cech rodzica:

- uzależnienia;
- upośledzenie;
- problemy emocjonalne, choroba psychiczna;
- doświadczenie krzywdzenia w rodzinie generacyjnej;
- brak satysfakcji w obecnym związku;
- niewystarczające umiejętności rodzicielskie;
- wcześniejsze nieudane związki; -
wyłączenie się psychiczne i/lub fizyczne rodzica niekrzywdzącego;
- wiek;
- brak akceptacji ciąży;
- rozczarowanie związane z płcią dziecka.

IV. Czynniki związane ze środowiskiem społecznym:

- izolacja społeczna;
- ubóstwo, przemoc i patologia w najbliższym otoczeniu rodziny.

Mapa krzywdzenia

Krzywdzenie dziecka to każde działanie, które powoduje cierpienie, zaburza rozwój, włącza dziecko w aktywność nieadekwatną do etapu rozwoju. To również zaniechanie działania skutkujące narażeniem dziecka na niebezpieczeństwo.

Rodzaje przemocy wobec dziecka:

- **przemoc fizyczna:** przemoc fizyczna wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **przemoc psychiczna:** przemoc psychiczna wobec dziecka to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
- **wykorzystywanie seksualne:** wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
- **Zaniedbywanie:** zaniedbywanie dziecka to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Na co zwrócić uwagę?

Przemoc fizyczna

Dziecko	Rodzic
Ma widoczne obrażenia ciała (poparzenia, ślady po ugryzieniu, siniaki, złamania kości), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić,	Podaje sprzeczne lub niepokojące wyjaśnienia dotyczące obrażeń dziecka, bądź w ogóle odmawia wyjaśnień,
Boi się rodzica lub opiekuna	Stosuje surową dyscyplinę wobec dziecka, w tym kary fizyczne,
Podawane przez nie wyjaśnienia dotyczące ran i siniaków nie są spójne z charakterem obrażeń	Nadużywa alkoholu lub narkotyków, ciągle obwinia i krytykuje dziecko

Przemoc psychiczna

Dziecko	Rodzic
Zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (w sposób zbyt dorosły lub zbyt infantylny),	Ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko,
	Nie interesuje się problemami dziecka,

<p>Wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje),</p> <p>Jest opóźnione w rozwoju fizycznym bądź emocjonalnym,</p> <p>Moczy się, bądź zanieczyszcza kałem,</p> <p>Samookalecza się,</p> <p>Ma problemy ze snem, nocne koszmary, boi się chodzić spać.</p>	<p>Otwarcie odrzuca dziecko,</p> <p>Faworyzuje jedno z rodzeństwa,</p> <p>W oczekiwaniach i wymaganiach wobec dziecka nie bierze pod uwagę jego możliwości,</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków.</p>
--	--

Przemoc seksualna

Dziecko	Rodzic
<p>Przejawia dziwne bądź niezwykle dla swojego wieku zachowania seksualne (np. jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie),</p> <p>Jest wycofane, depresyjne, zachowuje się infantylnie, ma trudności w relacjach z rówieśnikami,</p> <p>Odmawia przebierania się w towarzystwie innych (np. przed zajęciami sportowymi),</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków,</p> <p>Pogorszyło się w nauce,</p> <p>Ma trudności z chodzeniem lub siadaniem, poświadcza bólu intymnych części ciała</p> <p>Jest w ciąży lub jest chore wenerycznie,</p> <p>Ucieka z domu,</p> <p>Chwali się nagłym przyływem gotówki lub prezentów.</p>	<p>Przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (np. podczas zabawy),</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków,</p> <p>Nie utrzymuje relacji z osobami spoza najbliższej rodziny,</p> <p>Przejawia nadopiekuńczość w stosunku do dziecka,</p> <p>Ogranicza kontakty dziecka z rówieśnikami.</p>

Zaniedbywanie

Dziecko	Rodzic
<p>Często jest nieobecne w szkole lub przedszkolu,</p> <p>Kradnie jedzenie bądź pieniądze kolegom, żebrze,</p> <p>Nie otrzymuje koniecznej opieki medycznej: szczepień , okularów itp.;</p> <p>Jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie, Często jest ubrane nieodpowiednio do pogody,</p> <p>Pije alkohol lub zażywa narkotyki,</p>	<p>Nie interesuje się sprawami dziecka,</p> <p>Jest bezradny życiowo lub pogrążony w depresji,</p> <p>Często nie dociera na umówione spotkania,</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków,</p> <p>Całymi dniami przebywa poza domem, pozostawiając dziecko bez opieki.</p>

<p>Mówi, że w domu nie ma osoby, która mogłaby się nim zająć,</p> <p>Popęłnia czyny niezgodne z prawem np. akty wandalizmu, kradzieże.</p>	
--	--

Krzywdzenie dzieci może manifestować się także w OGNIOCHRON S.A poprzez różnorodne objawy.

I. Symptomy w zachowaniu:

1. Trudności w nauce: -

- nagłe obniżenie osiągnięć szkolnych, mimo wcześniejszego dobrego wyniku,
- problemy z koncentracją lub zapamiętywaniem informacji,
- coraz większe zaległości

2. Nadmierna nieśmiałość lub agresja:

- nadmierne wycofanie się, trudności w nawiązywaniu relacji z rówieśnikami,
- nadmierne zachowania agresywne wobec innych uczniów,
- odizolowanie od grupy

3. Zmiany w zachowaniu w grupie:

- nadmierna pobudliwość, trudności z utrzymaniem równowagi,
- unikanie uczestnictwa w zajęciach, brak zaangażowania

II. Fizyczne symptomy:

1. Niewytłumaczalne obrażenia: -

obecność siniaków, skaleczeń, oparzeń lub innych obrażeń bez logicznego wyjaśnienia.

2. Niedostateczna higiena osobista:

- brudne ubrania, niechlujny wygląd, brzydki zapach.

3. Zachowanie społeczne:

- izolacja lub brak relacji z rówieśnikami,
- dziecko może być wyłączone z grupy rówieśniczej lub unikać interakcji z innymi dziećmi.

4. Lęk lub niepokój przed powrotem do domu:

- wykazywanie zaniepokojenia lub oporu przed powrotem do domu po szkole,
- bardzo długie przebywanie w zakładzie, gdzie realizowana jest praktyka zawodowa.

5. Zmiany w aktywności ucznia:

- nagłe nieobecności na praktyce,
- częste opuszczanie zajęć lub nieregularne uczęszczanie na praktyki.
- utrata zainteresowania uczestnictwem w praktykach,

III. Objawy emocjonalne:

1. Depresja lub niskie poczucie własnej wartości:

- widoczne objawy smutku, apatii lub braku motywacji,
- wyrażanie niskiego poczucia wartości, brak pewności siebie,
- nadmierne reakcje emocjonalne, nagłe zmiany nastroju, częste wybuchy płaczu lub gniewu,
- wycofanie się
- brak chęci do życia.

Proces wdrożenia procedury reagowania

W PRZYPADKU ZACHOWANIA TRUDNEGO, AGRESYWNEGO LUB PRZEMOCY ZE STRONY MAŁOLETNIEGO

w przypadku zaobserwowania u małoletniego przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego sobie lub otoczeniu należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z małoletnim rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie kojące/uspokajające;

w sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u małoletnich indywidualnych strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych;

jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych należy poinformować Opiekuna praktyk/ Koordynatora ds. SOD lub inne osoby z pracowników, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji;

- następnie, w przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać Pogotowie Ratunkowe lub Policję, a następnie powiadomić opiekunów prawnych małoletniego - w tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji;
- należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków;

jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą – niezwłocznie - osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą małoletniemu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy z małoletnim, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia, o sytuacji należy poinformować opiekunów;

- do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić małoletniego samemu sobie, tzn. „stracić go z pola widzenia”;
- należy zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia, np. pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Jeśli pracodawca nie ma takich

możliwości we własnym zakresie, może skierować osoby do podmiotów wymienionych w §2 ust. 3 i 4 Standardów.

Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:

- rozmowa powinna być przeprowadzona bez presji czasu, pospieszania małoletniego oraz powinna być dostosowana do potrzeb i możliwości małoletniego; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez małoletniego; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji małoletniego;
- podczas rozmowy trzeba pozwolić małoletniemu na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować treści przekazywanych przez małoletniego, nie minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;
- rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu małoletni powinien zostać objęty adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania - nie wolno pozostawić małoletniego samemu sobie, „stracić z pola widzenia” do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Wskazania dla pracowników:

- zapoznanie się z ww. procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony małoletniego, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia,
- współpraca z Opiekunem praktyk oraz Koordynatorem ds. SOD, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia;
- dysponowanie numerami Koordynatora ds. SOD u pracodawcy;
- systematyczne doskonalenie kompetencji i umiejętności w zakresie niezbędnym do podejmowania działań określonych w ww. procedurze.

KARTA INTERWENCJI

[miejsce i data sporządzenia dokumentu]

- 1) **Imię i nazwisko dziecka:** _____
- 2) **Przyczyna interwencji** [opisz rodzaj wyrządzonej lub podejrzewanej krzywdy]:
_____
_____
- 3) **Osoba zawiadamiająca:** _____
- 4) **Data i miejsce, kiedy doszło lub mogło dojść do skrzywdzenia małoletniego:** _____
- 5) **Osoba albo osoby krzywdzące lub podejrzane o krzywdzenie małoletniego:**
_____
- 6) **Forma podjętej interwencji** [wpisz osoby i instytucje, które zostały powiadomione, przez kogo oraz formy interwencji np. powiadomienie OPS, policji, pogotowia itp.]:
_____
_____
_____
- 7) **Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego bezpośrednio po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu:**
_____
_____
_____
- 8) **Opis podjętych działań, innych niż interwencja** [wpisz datę, opisz podjęte działanie]:
_____
_____
- 9) **Informacja z rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka – jeśli taka się odbyła**
[data, opis spotkania]:
_____
_____
- 10) **Informacje o efektach podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej dziecku:**
_____
_____
_____
- 11) **Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób, które sporządziły Kartę interwencji:**
_____
_____
- 12) **Uwagi:**

Gdzie skierować opiekuna potrzebującego wsparcia dla siebie i małoletniego?

- **Lokalne ośrodki pomocy społecznej** – oprócz wsparcia ekonomicznego, prawnego, mieszkaniowego, rzeczowego itd. wiele ośrodków oferuje również warsztaty podnoszenia umiejętności wychowawczych, kursy kompetencji rodzicielskich czy zajęcia w ramach „Akademii rodziców”. W OPS-ie istnieje ponadto możliwość uzyskania pomocy asystenta rodziny (na wniosek rodziców), a także zawnioskowania o asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jeśli rodzina posiada pod opieką dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności. Dla wielu rodzin możliwość uzyskania wsparcia asystenckiego jest tym, co ratuje dziecko i rodzinę przed trwałym kryzysem! Pomoc OPS-u jest nieodpłatna.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej** – placówki prowadzone przez powiaty. Oferują pomoc osobom, które doświadczają trudnej sytuacji życiowej i braku równowagi psychicznej na skutek m.in.: śmierci bliskiej osoby, choroby własnej, dziecka czy innej bliskiej osoby, rozvodu/rozstania, konfliktów w rodzinie, zagrożenia przemocą. W ośrodku prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa, krótkoterminowa psychoterapia, organizowane są warsztaty i grupy wsparcia. Pomoc OIK-u jest nieodpłatna.
- **Poradnie psychologiczno-pedagogiczne** – świadczą pomoc diagnostyczną i konsultacyjną, organizują kursy psychoedukacyjne i podnoszące kompetencje rodzicielskie (np. szkoła dla rodziców, warsztaty pozytywnej dyscypliny, warsztaty dla rodziców dzieci z ADHD). Pracują w nich zespoły orzecznicze, umożliwiające uzyskanie m.in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. Pomoc w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej jest bezpłatna.
- **Specjalistyczne poradnie rodzinne** – publiczne ośrodki świadczące pomoc psychologiczną i wsparcie dla par i rodzin. Udzielają konsultacji indywidualnych i rodzinnych, prowadzą psychoterapię dzieci i dorosłych, organizują warsztaty i grupy dla rodziców. Pomoc SPR jest bezpłatna.
- **Ośrodki wczesnej interwencji** – oferują kompleksową, skoordynowaną, wielospecjalistyczną pomoc dzieciom do lat 7 oraz ich opiekunom (w zakresie opieki nad dzieckiem). OWI działają w ramach NFZ, potrzebne jest skierowanie od lekarza. W OWI dziecko może liczyć na m.in.: terapię wczesnego wspomaganie rozwoju, fizjoterapię, zajęcia logopedyczne i inne. OWI oferują pomoc dzienną i bezpłatną.
- **Ośrodki wsparcia dziennego** (dawniej „świetlice środowiskowe”) – pobyt dziecka w takim ośrodku trwa kilka godzin (głównie po lekcjach), jest bezpłatny i dobrowolny, a oferta kierowana jest przede wszystkim do rodzin borykających się z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, które wychowują dzieci w wieku szkolnym. W ośrodkach wsparcia dziennego dzieci mogą otrzymać posiłek, pomoc w odrabianiu lekcji, uczestniczyć w zajęciach socjoterapeutycznych, kompensacyjnych i innych.
- **Środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży** – oferują wsparcie dla dzieci oraz rodziców doświadczających kryzysu psychicznego i trudności rodzicielskich w formie indywidualnej, grup terapeutycznych i warsztatów. Centra działają w ramach NFZ.
- **Centra pomocy dzieciom** – są to miejsca, w których dzieci pokrzywdzone przestępstwem oraz ich opiekunowie otrzymują pod jednym dachem kompleksową i interdyscyplinarną pomoc. Oznacza to, że sprawę dziecka, które trafi pod opiekę centrum, prowadzi od początku do końca grupa tych samych profesjonalistów. Na spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego wspólnie podejmują decyzję, jakiego rodzaju wsparcia potrzebuje dziecko i jego opiekunowie. Strategię pomocy realizują – na ile jest to możliwe – pracownicy szkoły: psycholog, lekarz, pracownik socjalny. Odbywa się

tu również przesłuchanie sądowe dziecka, jeśli jest to potrzebne. Mapę tych miejsc znajdziesz na stronie: <https://centrapomocydzieciom.fdds.pl/>.

- **Ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci.** Warto zachęcić rodziców, aby sprawdzili i poszukali oferty dla siebie. Wśród dostępnych możliwości są między innymi: grupy wsparcia (dla rodziców małych dzieci, dla rodziców w żałobie, dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, itd.), konsultacje i terapie psychologiczne, warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, warsztaty dla dzieci.
- **Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116111 prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę,** - bezpłatny, anonimowy, całodobowy, w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim; <https://116111.pl>
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzeczniczki Praw Dziecka 800121212** – bezpłatny anonimowy, całodobowy, w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim, <https://800121212.pl>

Załącznik nr 12 do Standardów Ochrony Małoletnich OGNIОCHRON S.A

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

1. Nigdy nie podawaj w Internecie swojego prawdziwego imienia i nazwiska. Postępuj się nickiem, czyli pseudonimem, internetową ksywką.
2. Nie podawaj w sieci danych osobowych ani haseł.
3. Nigdy nie podawaj osobom poznanym w Internecie swojego adresu domowego, numeru telefonu itp.
4. Nigdy nie wysyłaj nieznanym swoich zdjęć. Nie wiesz do kogo naprawdę trafią.
5. Nie odpowiadaj na wulgarnie i niepokojące wiadomości.
6. Pamiętaj, że nigdy nie możesz mieć pewności, z kim rozmawiasz w Internecie. Pamiętaj, że osoba, którą poznasz w sieci może nie być tym, za kogo się podaje. Internet to skarbnica wiedzy ale pamiętaj, że nie wszystkie informacje, które w nim znajdziesz są prawdziwe.
7. Szanuj prawo własności w Sieci.
8. Szanuj innych użytkowników Internetu.
9. Spotkania z osobami poznanymi w Internecie mogą być niebezpieczne.
10. Uważaj na e-maile otrzymywane od nieznanych Ci osób. Nie otwieraj wiadomości od nieznanomych osób.
11. Pamiętaj, że hasła są tajne i nie powinno się ich podawać nikomu.
12. Pobieraj pliki tylko ze sprawdzonych źródeł.
13. Nie klikaj w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e mail.
14. Stosuj mocne, trudne do odgadnięcia hasła, które są kombinacją liter i cyfr.
15. Czytaj regulaminy.
16. Sprawdzaj, czy strona, do której się logujesz, ma zabezpieczenie SSL (ang. Secure Socket Layer - zapewnia poufność i transmisji danych).
17. Nie podawaj nikomu danych swoich znajomych.
18. Nie publikuj zdjęć swoich znajomych bez ich zgody.

Zasady użytkowania systemów komputerowych OGNIОCHRON S.A:

1. Użytkownicy korzystający z systemów informatycznych OGNIОCHRON, zobowiązani są w szczególności do:
  - 1) niepodejmowania działań, które mogą przyczynić się, bądź zwiększyć ryzyko wycieku jakichkolwiek danych poza system informatyczny OGNIОCHRON, a w konsekwencji skutkować ich dostaniem się w niepowołane ręce;
  - 2) użytkowania systemu informatycznego OGNIОCHRON zgodnie z ich przeznaczeniem i dla celów związanych ze świadczeniem pracy przez Użytkownika;
  - 3) ochrony informacji i danych poufnych dotyczących OGNIОCHRON, m.in. poprzez:
    - a. blokowanie ekranu komputera lub telefonu po zakończeniu przez Użytkownika pracy na danym urządzeniu;
    - b. odpowiednie ustawienie ekranu komputera, w sposób uniemożliwiający wgląd w wyświetlane na nim informacje przez osoby postronne, a gdy nie jest to możliwe – stosowanie filtrów prywatyzujących (nakładki na monitory);
    - c. natychmiastowe odbieranie wydruków z danymi z urządzenia drukującego;
    - d. udostępnianie danych za pośrednictwem systemów informatycznych OGNIОCHRON jedynie osobom upoważnionym;
    - e. zakazane jest wnoszenie jakichkolwiek danych, informacji poza siedzibę OGNIОCHRON.

- 4) dbałości o stan sprzętu udostępnionego przez OGNIOCHRON, w tym podejmowanie działań prewencyjnych mających na celu jego ochronę przed zniszczeniem, uszkodzeniem, kradzieżą, bądź dostaniem się w niepowołane ręce;
  - 5) stosowania się do zaleceń Działu IT OGNIOCHRON, dotyczących zasad prawidłowego użytkowania systemów informatycznych oraz postępowania w przypadku awarii systemu informatycznego lub wycieku danych.
2. Użytkownik jest zobowiązany do szczególnej dbałości o bezpieczeństwo danych osobowych gromadzonych i przetwarzanych przez OGNIOCHRON.
  3. W przypadku zagubienia lub kradzieży sprzętu komputerowego stanowiącego własność OGNIOCHRON lub zewnętrznych nośników informacji należących do OGNIOCHRON (płyty CD, pendrivy, karty SD, itd.), Użytkownicy są zobowiązani do niezwłocznego powiadomienia o tym bezpośredniego przełożonego oraz Pracownika IT.
  4. Użytkownikom systemów informatycznych bezwzględnie zabrania się:
    - 1) podejmowania wszelkich prób samodzielnego instalowania na udostępnionym przez OGNIOCHRON sprzęcie jakiegokolwiek oprogramowanie;
    - 2) podejmowania wszelkich prób wyłączenia lub odinstalowania programów uruchamianych automatycznie przy starcie systemu, w tym programów antywirusowych, programów typu *firewall*.
  5. Każdy Użytkownik korzystający z systemów informatycznych OGNIOCHRON otrzymuje unikalny identyfikator użytkownika (konto, login) oraz hasło dostępu do zasobów systemu informatycznego (w tym samego komputera, jak i poszczególnych programów,) wraz z zestawem uprawnień dostosowanych do jego obowiązków służbowych.
  6. Dostęp do zasobów informatycznych OGNIOCHRON udzielany jest przez Pracownika IT, na wniosek zarządzających OGNIOCHRON.
  7. OGNIOCHRON nie ponosi odpowiedzialności za prywatne dane Użytkowników przechowywane na komputerach lub nośnikach pamięci będących własnością OGNIOCHRON.

MONITOROWANIE I WERYFIKOWANIE PROCEDUR OCHRONY MAŁOLETNIICH
badanie ankietowe

Jestem:

- pracownikiem nie pełniącym funkcji Opiekuna praktyk zawodowych
- pracownikiem pełniącym funkcję Opiekuna praktyk zawodowych

Zaznacz właściwą odpowiedź:

1. Czy znasz procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH)?

- Tak   Nie wszystkie   Nie

2. Gdzie Pracodawca przechowuje/upublicznia Standardy Ochrony Małoletnich?

.....
.....

3. Co należy zrobić w przypadku zaobserwowania u małoletniego przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego sobie lub otoczeniu?

.....
.....

4. Co należy zrobić w przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu?

.....
.....

5. Kto jest w OGNIOCHRON osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra małoletniego

.....
.....

6. Czy stosowałeś procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH)?

- Tak   Nie

7. W przypadku stosowania procedur, zaznacz, czy były skuteczne:

- Tak   Nie wszystkie   Nie

8. Czy byłeś świadkiem lub miałeś informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?

Tak

Nie

9. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, zaznacz, czy podjąłeś interwencję:

Tak

Nie

Jak przebiegała interwencja .....
.....

10. Jakie jeszcze obszary powinny zostać uwzględnione w procedurach:

.....
.....

11. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące procedur .....

.....